

U-Net: Mạng tích chập cho Y sinh học

Phân đoạn hình ảnh

Olaf Ronneberger, Philipp Fischer và Thomas Brox

Khoa học máy tính và Trung tâm nghiên cứu tín hiệu sinh học BIOSS, Đại học Freiburg, Đức

ronneber@informatik.uni-freiburg.de

<http://lmb.informatik.uni-freiburg.de/>

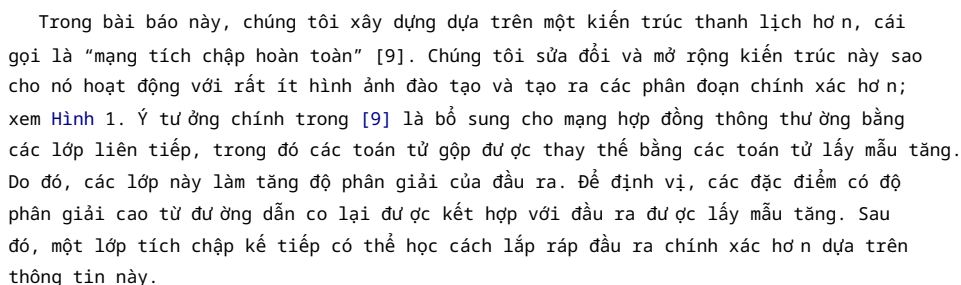
Tóm tắt. Có sự đồng thuận lớn rằng việc đào tạo thành công các mạng lưới sâu đòi hỏi hàng nghìn mẫu đào tạo có chú thích. Trong bài báo này, chúng tôi trình bày một mạng lưới và chiến lược đào tạo dựa trên việc sử dụng mạnh mẽ việc tăng cường dữ liệu để sử dụng các mẫu có chú thích hiệu quả hơn. Kiến trúc bao gồm một đường dẫn co lại để nắm bắt ngữ cảnh và một đường dẫn mở rộng đối xứng cho phép định vị chính xác. Chúng tôi chỉ ra rằng một mạng lưới như vậy có thể được đào tạo từ đầu đến cuối từ rất ít hình ảnh và vượt trội hơn phương pháp tốt nhất trước đây (mạng tích chập cửa sổ trượt) trong thử thách ISBI về phân đoạn các cấu trúc neuron trong các ngăn xếp kính hiển vi điện tử. Sử dụng cùng một mạng lưới được đào tạo trên các hình ảnh kính hiển vi ánh sáng truyền qua (độ tương phản pha và DIC), chúng tôi đã giành chiến thắng trong thử thách theo dõi tế bào ISBI năm 2015 ở các hạng mục này với biên độ lớn. Hơn nữa, mạng lưới này rất nhanh. Phân đoạn hình ảnh 512x512 mất chưa đến một giây trên GPU mới nhất. Bản triển khai đầy đủ (dựa trên Caffe) và các mạng lưới được đào tạo có sẵn tại <http://lmb.informatik.uni-freiburg.de/people/ronneber/u-net>.

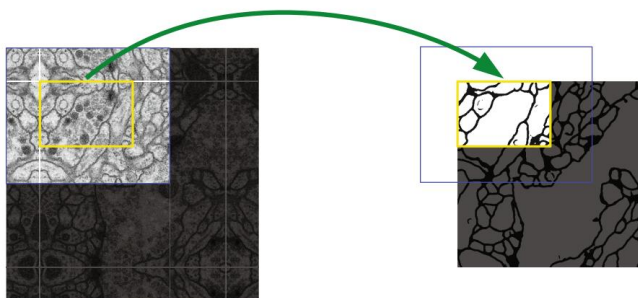
1 Giới thiệu

Trong hai năm qua, các mạng tích chập sâu đã vượt trội hơn so với công nghệ tiên tiến nhất trong nhiều tác vụ nhận dạng hình ảnh, ví dụ [7]. Mặc dù các mạng tích chập đã tồn tại trong một thời gian dài [8], nhưng thành công của chúng bị hạn chế do quy mô của các tập huấn luyện có sẵn và quy mô của các mạng được xem xét. Bước đột phá của Krizhevsky và cộng sự [7] là do đào tạo có giám sát một mạng lớn với 8 lớp và hàng triệu tham số trên tập dữ liệu ImageNet với 1 triệu hình ảnh đào tạo. Kể từ đó, các mạng thậm chí còn lớn hơn và sâu hơn đã được đào tạo [12].

Việc sử dụng điển hình của mạng tích chập là trên các tác vụ phân loại, trong đó đầu ra cho một hình ảnh là một nhãn lớp duy nhất. Tuy nhiên, trong nhiều tác vụ trực quan, đặc biệt là trong xử lý hình ảnh y sinh, đầu ra mong muốn phải bao gồm định vị, tức là, một nhãn lớp được cho là được gán cho mỗi pixel. Hơn nữa, hàng nghìn hình ảnh đào tạo thường nằm ngoài tầm với trong các tác vụ y sinh.

Do đó, Ciresan et al. [2] đã đào tạo một mạng trong thiết lập cửa sổ trượt để dự đoán nhãn lớp của mỗi pixel bằng cách cung cấp một vùng cục bộ (bản vá) xung quanh pixel đó

Hình 2. Chiến lược chồng chéo để phân đoạn liên mạch các hình ảnh lớn tùy ý (ở đây là phân đoạn các cấu trúc nơ-ron trong các ngăn xếp EM). Dự đoán phân đoạn trong vùng màu vàng, yêu cầu dữ liệu hình ảnh trong vùng màu xanh lam làm đầu vào. Dữ liệu đầu vào bị thiếu được ngoại suy bằng cách phản chiếu

Một thay đổi quan trọng trong kiến trúc của chúng tôi là trong phần upsampling, chúng tôi cũng có một số lượng lớn các kênh đặc điểm, cho phép mạng truyền thông tin ngữ cảnh đến các lớp có độ phân giải cao hơn. Do đó, đường dẫn mở rộng ít nhiều đối xứng với đường dẫn thu hẹp và tạo ra kiến trúc hình chữ U. Mạng không có bất kỳ lớp nào được kết nối đầy đủ và chỉ sử dụng phần hợp lệ của mỗi phép tích chập, tức là bản đồ phân đoạn chỉ chứa các pixel mà ngữ cảnh đầy đủ có sẵn trong hình ảnh đầu vào.

Chiến lược này cho phép phân đoạn liên mạch các hình ảnh lớn tùy ý bằng chiến lược chồng chéo (xem Hình 2). Để dự đoán các điểm ảnh trong vùng viền của hình ảnh, ngữ cảnh bị thiếu được ngoại suy bằng cách phản chiếu hình ảnh đầu vào.

Chiến lược lát gạch này rất quan trọng để áp dụng mạng cho những hình ảnh lớn, nếu không thì độ phân giải sẽ bị giới hạn bởi bộ nhớ GPU.

Đối với các nhiệm vụ của chúng tôi, có rất ít dữ liệu đào tạo có sẵn, chúng tôi sử dụng việc tăng cường dữ liệu quá mức bằng cách áp dụng các biến dạng đàn hồi cho các hình ảnh đào tạo có sẵn. Điều này cho phép mạng học được tính bất biến đối với các biến dạng như vậy, mà không cần phải xem các chuyển đổi này trong ngữ liệu hình ảnh được chú thích. Điều này đặc biệt quan trọng trong phân đoạn y sinh học, vì biến dạng tăng là biến thể phổ biến nhất trong mô và các biến dạng thực tế có thể được mô phỏng hiệu quả. Giá trị của việc tăng cường dữ liệu để học tính bất biến đã được thể hiện trong Dosovitskiy et al. [3] trong phạm vi học tính năng không giám sát.

Một thách thức khác trong nhiều tác vụ phân đoạn tế bào là việc tách các đối tượng chạm vào nhau cùng một lớp; xem Hình 3. Để đạt được mục đích này, chúng tôi đề xuất sử dụng một tổn thất có trọng số, trong đó các nhãn nền tách biệt giữa các tế bào chạm vào nhau có trọng số lớn trong hàm tổn thất.

Mạng lưới kết quả có thể áp dụng cho nhiều vấn đề phân đoạn y sinh học khác nhau. Trong bài báo này, chúng tôi trình bày kết quả về phân đoạn các cấu trúc nơ-ron trong các ngăn xếp EM (một cuộc thi đang diễn ra bắt đầu tại ISBI 2012), trong đó chúng tôi đã vượt trội hơn mạng lưới của Ciresan et al. [2]. Hơn nữa, chúng tôi trình bày kết quả về phân đoạn tế bào trong hình ảnh kính hiển vi quang học tử thớ thách thức theo đối tế bào ISBI 2015. Ở đây, chúng tôi đã giành chiến thắng với biên độ lớn trong hai tập dữ liệu ảnh sáng truyền 2D đầy thách thức nhất.

2 Kiến trúc mạng

Kiến trúc mạng được minh họa trong [Hình 1](#). Nó bao gồm một đường dẫn co lại (bên trái) và một đường dẫn mở rộng (bên phải). Đường dẫn co lại tuân theo kiến trúc điển hình của mạng tích chập. Nó bao gồm ứng dụng lặp lại của hai phép tích chập 3×3 (các phép tích chập không đệm), mỗi phép theo sau là một đơn vị tuyến tính chỉnh lưu (ReLU) và một hoạt động gộp tối đa 2×2 với bước 2 để giảm mẫu. Tại mỗi bước giảm mẫu, chúng tôi nhân đôi số kênh đặc trưng. Mỗi bước trong đường dẫn mở rộng bao gồm một phép lấy mẫu tăng của bản đồ đặc trưng theo sau là một phép tích chập 2×2 ("phép tích chập tăng") làm giảm một nửa số kênh đặc trưng, một phép nối với bản đồ đặc trưng được cắt tư ở ứng từ đường dẫn co lại và hai phép tích chập 3×3 , mỗi phép theo sau là một ReLU. Việc cắt xén là cần thiết do mất các pixel đường viền trong mọi phép tích chập. Ở lớp cuối cùng, tích chập 1×1 được sử dụng để ánh xạ từng vectơ đặc trưng 64 thành phần thành số lớp mong muốn. Tổng cộng, mạng có 23 lớp tích chập.

Để cho phép ghép liền mạch bản đồ phân đoạn đầu ra (xem [Hình 2](#)), điều quan trọng là phải chọn kích thước ô đầu vào sao cho tất cả các hoạt động gộp tối đa 2×2 đều được áp dụng cho một lớp có kích thước x và y đều.

3 Đào tạo

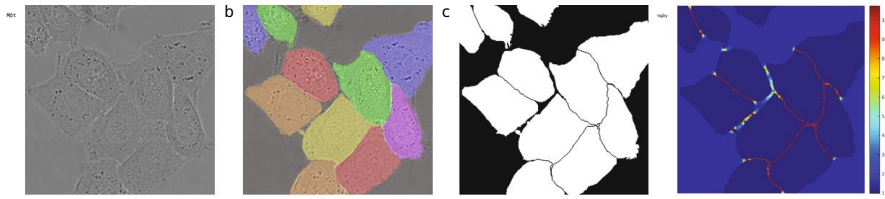
Các hình ảnh đầu vào và bản đồ phân đoạn tương ứng của chúng được sử dụng để đào tạo mạng với việc triển khai phụ trợ giảm dần độ dốc ngẫu nhiên của Caffè [6]. Do các phép tích chập không đệm, hình ảnh đầu ra nhỏ hơn hình ảnh đầu vào theo chiều rộng đường viền không đổi. Để giảm thiểu chi phí chung và tận dụng tối đa bộ nhớ GPU, chúng tôi ưu tiên các ô đầu vào lớn hơn kích thước lô lớn và do đó giảm lô xuống còn một hình ảnh duy nhất. Theo đó, chúng tôi sử dụng động lượng cao (0,99) sao cho một số lượng lớn các mẫu đào tạo đã thấy trước đó xác định bản cập nhật trong bước tối ưu hóa hiện tại.

Hàm năng lượng được tính bằng soft-max từng pixel trên bản đồ đặc trưng cuối cùng kết hợp với hàm mất entropy chéo. Soft-max được định nghĩa là $p_k(x) = \exp(a_k(x)) / \sum_{k=1}^K \exp(a_k(x))$ trong đó $a_k(x)$ biểu thị sự kích hoạt trong kênh đặc trưng k tại vị trí pixel $x \in \Omega$ với $\Omega \subseteq \mathbb{Z}^2$. K là số lớp và $p_k(x)$ là hàm cực đại xấp xỉ. Tức là $p_k(x) \approx 1$ đối với k có sự kích hoạt cực đại $a_k(x)$ và $p_k(x) \approx 0$ đối với tất cả k khác. Sau đó, entropy chéo sẽ phạt tại mỗi vị trí độ lệch của $p(x)(x)$ so với 1 bằng cách sử dụng

$$V = - \sum_{x \in \Omega} \sum_{k=1}^K w_k(x) \log(p_k(x)(x)) \quad (1)$$

trong đó: $\Omega \subseteq \{1, \dots, K\}$ là nhãn thực của mỗi pixel và $w: \Omega \rightarrow \mathbb{R}$ là bản đồ trọng số mà chúng tôi giới thiệu để tăng thêm tầm quan trọng cho một số pixel trong quá trình đào tạo.

Chúng tôi tính toán trước bản đồ trọng số cho mỗi phân đoạn thực tế để bù đắp tần suất khác nhau của các pixel từ một lớp nhất định trong quá trình đào tạo

Hình 3. Tế bào HeLa trên kính đợc ghi lại bằng kính hiển vi DIC (độ tương phản giao thoa khác biệt). (a) hình ảnh thô. (b) phủ lớp phân đoạn thực tế. Các màu khác nhau chỉ ra các trờng hợp khác nhau của tế bào HeLa. (c) mặt nạ phân đoạn đợc tạo ra (trắng: tiền cảnh, đen: hậu cảnh). (d) bản đồ với trọng số mất mát từng pixel để buộc mạng phải học các pixel viền.

tập dữ liệu và buộc mạng phải học các ranh giới phân tách nhỏ mà chúng ta đưa vào giữa các ô tiếp xúc (Xem Hình 3c và d).

Đường biên phân cách đợc tính toán bằng các phép toán hình thái. Trọng lượng bản đồ sau đó đợc tính toán như

$$w(x) = w_c(x) + w_0 \cdot \exp \left(\frac{(d_1(x) + d_2(x))^2}{2 \text{ giây } 2} \right) \quad (2)$$

trong đó $w_c : \Omega \rightarrow \mathbb{R}$ là bản đồ trọng số để cân bằng tần số lớp, $d_1 : \Omega \rightarrow \mathbb{R}$ biểu thị khoảng cách đến đường viền của ô gần nhất và $d_2 : \Omega \rightarrow \mathbb{R}$ là khoảng cách đến đường viền của ô gần thứ hai. Trong các thí nghiệm của chúng tôi, chúng tôi đặt $w_0 = 10$ và $\sigma \approx 5$ pixel.

Trong các mạng sâu có nhiều lớp tích chập và các đường dẫn khác nhau qua mạng, việc khởi tạo trọng số tốt là cực kỳ quan trọng. Nếu không, một số phần của mạng có thể cung cấp quá nhiều kích hoạt, trong khi các phần khác không bao giờ đóng góp. Lý tư ởng nhất là các trọng số ban đầu nên đợc điều chỉnh sao cho mỗi bản đồ đặc điểm trong mạng có phur ơng sai xấp xỉ đơn vị. Đối với mạng có kiến trúc của chúng tôi (xem kế các lớp tích chập và ReLU), điều này có thể đạt đợc bằng cách rút các trọng số ban đầu từ phân phối Gaussian với độ lệch chuẩn là $2/N$, trong đó N biểu thị số nút đến của một nơ-ron [5]. Ví dụ đối với tích chập 3×3 và 64 kênh đặc điểm trong lớp trớc đó $N = 9 \cdot 64 = 576$.

3.1 Tăng cường dữ liệu

Việc tăng cường dữ liệu là điều cần thiết để dạy cho mạng các thuộc tính bất biến và độ mạnh mong muốn, khi chỉ có một vài mẫu đào tạo. Trong trờng hợp hình ảnh hiển vi, chúng ta chủ yếu cần bất biến dịch chuyển và quay cũng như độ mạnh đối với biến dạng và các biến thể giá trị xám. Đặc biệt, biến dạng đàn hồi ngẫu nhiên của các mẫu đào tạo có vẻ là khái niệm chính để đào tạo mạng phân đoạn với rất ít hình ảnh đợc chú thích. Chúng tôi tạo ra các biến dạng trờn tru bằng cách sử dụng các vectơ dịch chuyển ngẫu nhiên trên lưới thô 3×3 .

Bảng 1. Xếp hạng về thách thức phân đoạn EM [14] (ngày 6 tháng 3 năm 2015), được sắp xếp do lỗi cong vênh.

Xếp hạng	Tên nhóm	Lỗi cong vênh	Lỗi Rand	Lỗi điểm ảnh
	** giá trị con người **	0,000005	0,0021	0,0010
1.	u-net	0,000353	0,0382	0,0611
2.	DIVE-SCI 3.	0,000355	0,0305	0,0584
	IDSIA [2]	0,000420	0,0504	0,0613
4.	LẶN	0,000430	0,0545	0,0582
	⋮			
10.	IDSIA-SCI	0,000653	0,0189	0,1027

Các dịch chuyển được lấy mẫu từ phân phối Gaussian với độ lệch chuẩn 10 pixel. Các dịch chuyển trên mỗi pixel sau đó được tính toán bằng cách sử dụng phép nội suy bicubic. Các lớp drop-out ở cuối được đưa ra để thực hiện thêm tăng cường dữ liệu ngẫu nhiên.

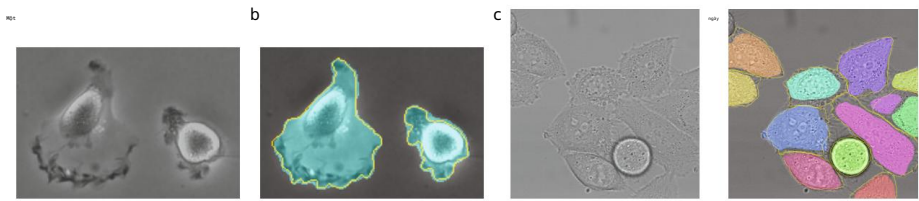
4 Thí nghiệm

Chúng tôi trình bày ứng dụng của u-net cho ba phân đoạn khác nhau. Nhiệm vụ đầu tiên là phân đoạn các cấu trúc nơ-ron trong electron bản ghi vi mô. Một ví dụ về tập dữ liệu và phân đoạn thu được của chúng tôi được hiển thị trong Hình 2. Chúng tôi cung cấp kết quả đầy đủ dưới dạng Tài liệu bổ sung. Tập dữ liệu được cung cấp bởi thử thách phân đoạn EM [14,1] đã bắt đầu tại ISBI 2012 và vẫn mở cửa cho những đóng góp mới. Dữ liệu đào tạo là một tập hợp 30 hình ảnh (512x512 pixel) từ phân truyền điện tử nổi tiếp kính hiển vi của dây thần kinh bụng ấu trùng tuổi đầu tiên của ruồi giấm (VNC). Mỗi hình ảnh đi kèm với phân đoạn thực tế có chú thích đầy đủ tư nguyên ứng bản đồ cho các tế bào (màu trắng) và màng (màu đen). Bộ thử nghiệm được công khai, nhưng bản đồ phân đoạn của nó được giữ bí mật. Đánh giá có thể được thực hiện bằng gửi bản đồ xác suất màng dự đoán cho những người tổ chức. Đánh giá được thực hiện bằng cách ngưng bản đồ ở 10 mức độ khác nhau và tính toán “lỗi cong vênh”, “lỗi Rand” và “lỗi pixel” [14].

u-net (trung bình trên 7 phiên bản xoay của dữ liệu đầu vào) đạt được lỗi cong vênh 0,0003529 (mới) mà không cần bất kỳ quá trình tiền xử lý hoặc hậu xử lý nào. điểm số cao nhất, xem Bảng 1) và sai số rand là 0,0382.

Điều này tốt hơn đáng kể so với mạng tích chập cửa sổ trượt kết quả của Ciresan et al. [2], bài nộp tốt nhất của họ có lỗi cong vênh là 0,000420 và lỗi rand là 0,0504. Về lỗi rand thì chỉ có hiệu suất tốt hơn các thuật toán trên tập dữ liệu này sử dụng các phương pháp xử lý hậu kỳ rất cụ thể cho tập dữ liệu1 được áp dụng cho bản đồ xác suất của Ciresan et al. [2].

¹ Các tác giả của thuật toán này đã đưa ra 78 giải pháp khác nhau để đạt được điều này kết quả.

Hình 4. Kết quả về thử thách theo dõi tế bào ISBI. (a) một phần hình ảnh đầu vào của Bộ dữ liệu “PhC-U373”. (b) Kết quả phân đoạn (mặt nạ màu lục lam) với sự thật cơ bản thủ công (viền vàng) (c) hình ảnh đầu vào của bộ dữ liệu “DIC-HeLa”. (d) Kết quả phân đoạn (mặt nạ màu ngẫu nhiên) có hướng dẫn thực tế (viền màu vàng).

Bảng 2. Kết quả phân đoạn (IOU) trong thử thách theo dõi tế bào ISBI năm 2015.

Tên	PhC-U373	DIC-HeLa
IMCB-SG (2014)	0,2669	0,2935
KTH-SE (2014)	0,7953	0,4607
HOUS-US (2014)	0,5323	-
Thứ hai tốt nhất 2015	0,83	0,46
mạng u (2015)	0,9203	0,7756

Chúng tôi cũng áp dụng u-net vào nhiệm vụ phân đoạn tế bào trong hình ảnh hiển vi ánh sáng. Nhiệm vụ phân đoạn này là một phần của thử thách theo dõi tế bào ISBI năm 2014 và 2015 [10,13]. Bộ dữ liệu đầu tiên “PhC-U373”² chứa Glioblastoma-astrocytoma Tế bào U373 trên chất nền polyacrylimide được ghi lại bằng kính hiển vi tư ng phản pha (xem Hình 4a, b và Tài liệu bổ sung). Nó chứa 35 hình ảnh đào tạo được chú thích một phần. Ở đây chúng tôi đạt được IOU trung bình (“giao điểm trên hợp”) là 92%, tốt hơn đáng kể so với thuật toán tốt thứ hai với 83% (xem Bảng 2). Bộ dữ liệu thứ hai “DIC-HeLa”³ là các tế bào HeLa trên một tấm kính phẳng được ghi lại bằng kính hiển vi tư ng phản giao thoa vi sai (DIC) (xem Hình 3, Hình 4c,d và Tài liệu bổ sung). Nó chứa 20 hình ảnh đào tạo được chú thích một phần. Ở đây chúng tôi đạt được IOU trung bình là 77,5%, tốt hơn đáng kể so với thuật toán tốt thứ hai với 46%.

5 Kết luận

Kiến trúc u-net đạt được hiệu suất rất tốt trên các ứng dụng phân đoạn y sinh học rất khác nhau. Nhờ tăng cường dữ liệu bằng biến dạng đàn hồi, nó chỉ cần rất ít hình ảnh được chú thích và có một thời gian đào tạo chỉ 10 giờ trên GPU NVidia Titan (6 GB). Chúng tôi cung cấp

² Bộ dữ liệu được cung cấp bởi Tiến sĩ Sanjay Kumar. Khoa Kỹ thuật sinh học, Đại học của California tại Berkeley. Berkeley CA (Hoa Kỳ).
³ Bộ dữ liệu được cung cấp bởi Tiến sĩ Trung tâm y tế Gert van Cappellen Erasmus. Thành phố Rotterdam. Hà Lan.

triển khai đầy đủ dựa trên Caffè[6] và các mạng được đào tạo⁴. Chúng tôi chắc chắn rằng Kiến trúc u-net có thể được áp dụng dễ dàng cho nhiều tác vụ hơn.

Lời cảm ơn. Nghiên cứu này được hỗ trợ bởi Sáng kiến Xuất sắc của Chính quyền Liên bang và Tiểu bang Đức (EXC 294) và BMBF (Fkz 0316185B).

Tài liệu tham khảo

1. Cardona, A., et al.: Phân tích kiến trúc vi mô và vĩ mô tích hợp của não *Drosophila* bằng kính hiển vi điện tử cắt lớp hỗ trợ máy tính. *PLoS Sinh học*. 8(10), e1000502 (2010)
2. Ciresan, DC, Gambardella, LM, Giusti, A., Schmidhuber, J.: Mạng lưới nơ-ron sâu phân đoạn màng nơ-ron trong hình ảnh kính hiển vi điện tử. Trong: *NIPS*, trang 2852-2860 (2012)
3. Dosovitskiy, A., Springenberg, JT, Riedmiller, M., Brox, T.: Học tính năng không giám sát phân biệt với mạng nơ-ron tích chập. Trong: *NIPS* (2014)
4. Hariharan, B., Arbel'aez, P., Girshick, R., Malik, J.: Siêu cột để phân đoạn đối tượng và định vị chi tiết (2014), arXiv:1411.5752 [cs.CV]
5. He, K., Zhang, X., Ren, S., Sun, J.: Đi sâu vào bộ chỉnh lưu: Vượt trội hiệu suất ở cấp độ con người về phân loại imagenet (2015), arXiv:1502.01852 [cs.CV]
6. Jia, Y., Shelhamer, E., Donahue, J., Karayev, S., Long, J., Girshick, R., Guadarrama, S., Darrell, T.: Caffè: Kiến trúc tích chập để nhúng tính năng nhanh (2014), arXiv:1408.5093 [cs.CV]
7. Krizhevsky, A., Sutskever, I., Hinton, GE: Phân loại Imagenet với mạng nơ-ron tích chập sâu. Trong: *NIPS*, trang 1106-1114 (2012)
8. LeCun, Y., Boser, B., Denker, J.S., Henderson, D., Howard, R.E., Hubbard, W., Jackel, LD: Backpropagation áp dụng cho nhận dạng mã bưu chính viết tay. *Thần kinh Tính toán* 1(4), 541-551 (1989)
9. Long, J., Shelhamer, E., Darrell, T.: Mạng tích chập hoàn toàn cho ngữ nghĩa phân đoạn (2014), arXiv:1411.4038 [cs.CV]
10. Maska, M., et al.: Một chuẩn mực để so sánh các thuật toán theo dõi tế bào. *Bioinformatics* 30, 1609-1617 (2014)
11. Seyedhosseini, M., Sajjadi, M., Tasdizen, T.: Phân đoạn hình ảnh với thác đổ mô hình phân cấp và mạng chuẩn logistic disjunctive. Trong: *Hội nghị quốc tế về tầm nhìn máy tính IEEE năm 2013 (ICCV)*, trang 2168-2175 (2013)
12. Simonyan, K., Zisserman, A.: Mạng tích chập rất sâu cho quy mô lớn nhận dạng hình ảnh (2014), arXiv:1409.1556 [cs.CV]
13. WWW: Trang web của thử thách theo dõi tế bào, http://www.codesolorzano.com/celltrackingchallenge/Thử_thách_theo_dõi_tế_bào/Welcome.html
14. WWW: Trang web của thử thách phân đoạn em, http://brainiac2.mit.edu/isbi_challenge/

⁴ Triển khai U-net, mạng lưới được đào tạo và tài liệu bổ sung có sẵn tại <http://lmb.informatik.uni-freiburg.de/people/ronneber/u-net>